

Čís. 525.

Podloudný vývoz předmětů potřeby do ciziny (zákon ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n.) jest soudně trestným jen tehdy, činí-li cena předmětů potřeby aspoň 50 Kč, třebaš byl pachatel již před tím soudně potrestán pro podloudný vývoz.

(Rozh. ze dne 20. srpna 1921, Kr I 754/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečné stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona:

Rozsudkem krajského soudu v České Lípě ze dne 20. dubna 1921 porušen byl zákon v ustanovení § 2 odstavec b) zákona ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n.; rozsudek ten se zrušuje, a obžalovaný sprcošfuje se dle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin dle § 2 odst. b) cit. zákona, jehož se podle obžaloby dopustil tím, že, byv již jednou pro přestupek podloudného vývozu trestán, dne 1. června 1920 bez povolení oprávněných činitelů dopravoval do ciziny 4 l kmínky v ceně 48 Kč.

Důvody:

Rozsudkem krajského soudu v České Lípě ze dne 20. dubna 1921 odsouzen byl obžalovaný, jenž byl již před tím odsouzen pro přestupek podloudného vývozu, pro přečin dle § 2 b) zákona ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n., spáchaný tím, že dne 1. června 1920 podloudně vyvážel 4 l kmínky v ceně 48 Kč. Podřadění podloudného vývozu 4 l kmínky v ceně 48 Kč pod ustanovení § 2 b) cit. zákona jest právně mylným, neboť dopravování předmětů potřeby do ciziny jest soudně trestné jen tenkráté, když cena jich činí aspoň 50 Kč, a nezáleží na případném již dřívějším soudním potrestání pro podloudný vývoz, nedosahuje-li cena ta aspoň 50 Kč. To plyne jasně z ustanovení § 2 b) cit. zákona, dle něhož potrestán buď soudem pro přečin, kdo již jednou byl potrestán pro přestupek podle předchozího odstavce. Předchozí odstavec a) § 2 cit. zákona však ustanovuje, že tresce se soudem pro přestupek podloudný vývoz předmětů potřeby, činí-li jich cena aspoň 50 Kč. Tomu nasvědčuje ostatně také doslov § 6 zmíněného zákona, dle něhož při výpočtu ceny předmětů potřeby dlužno přihlížeti jen ke všem předmětům cenu aspoň 50 Kč převyšujícím. Poněvadž v tomto případě cena kmínky, o niž šlo, 50 Kč nedosahuje, soudní příslušnost byla vyloučena.

Čís. 526.

»Shromážděním« více osob ve smyslu § 83 tr. zák. myslí se prostě současné objevení se pokud se týče současná přítomnost více osob vedených týmž úmyslem. Není třeba, by »násilí« ve smyslu téhož paragrafu narazilo na překážky a musilo je vskutku překonati. Poměr § 98 k § 83 tr. zák.

(Rozh. ze dne 1. září 1921, Kr. I 636/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Ml. Boleslavi ze dne 9. března 1921, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem podle § 98 lit. a) tr. zák.

D ů v o d y:

Hledě k zjištěnému skutkovému ději přiklonil se zrušovací soud k právnímu názoru generální prokuratury, dle něhož skutek obžalovaných stělesňuje veškeré pojmové znaky zločinu veřejného násilí dle § 83, první případ, tr. zák., že na tento trestný čin obžalovaných dopadala by trestová sazba § 84 tr. zák. těžkého žaláře od jednoho do pěti let, tudíž těžší trest, než kterého bylo dle § 100 odstavec první tr. zák. na stěžovatele použito, a že proto obžalovaní nemají důvodné příčiny ku stížnosti, když jejich čin posuzován byl dle mírnějšího trestního zákona než toho, jehož následkům svým počinem vlastně propadli. Nalézací soud, podřaduje čin obžalovaných pod trestní zákon, zabýval se pouze násilností a jejím vlivem na svobodnou vůli správce dvoru Gustava A., nechal však nepovšimnutu další stránku věci, zračící se v tom, že násilností proti osobě řečeného správce měla v konečném výsledku býti rušena a byla také skutečně rušena správcova pokojná držba dvoru V. A právě hlavně tím, že násilnost na osobě držitele má dle pachatelova zámyslu býti prostředkem násilného rušení pokojné držby, vyhraněn jest zločin násilného vtržení do cizího nemovitého statku proti zločinu vydírání, vymezenému §em 98 tr. zák. Spočíváť skutková podstata zločinu dle § 83 první případ tr. zák. v tom, že pomínutím vrchnosti více shromážděnými lidmi ruší se násilným vtržením pokojná držba půdy nebo práv k ní se vztahujících. Shromážděním více osob rozumí se zde prostě současně objevení se, pokud se týče současná přítomnost více osob, vedených týmž úmyslem. Na tom, zda předem o úmyslu svém se smluvili, nezáleží právě tak, jako jest lhostejno, zda úmysl ten všichni projevili slovem či počinem, jenž neponechává o úmyslu tom pochybnosti. Takovýmto počinem může zejména býti, jak stalo se v tomto případě, mlčky projevový souhlas s projevem té nebo těch ze shromážděných osob, jež vystupovala nebo vystupovaly jako mluvčí ostatních. Neprávem proto odmítají ostatní stěžovatelé trestnou spoluzodpovědnost za výroky pronesené k správci A-ovi obžalovaným R-em. Nalézací soud nevychází, pak vytýkají mu shora řečení stěžovatelé s hlediska § 281 čís. 5 tr. ř. ze skutkového předpokladu, že by zjištěné výroky bývaly proneseny všemi stěžovateli. Jediným mluvčím byl i dle rozsudečných důvodů spoluobžalovaný R. Ovšem ale činí rozsudek za výroky ty trestně spoluzodpovědnými i ostatní stěžovatele. Tímto zřejmým právním stanoviskem vysvětluje se dostatek mluva rozsudečných důvodů. Právně pak jest toto stanovisko veskrze ve shodě se zákonem. Zjištěno, že stěžovatelé k R-ovi se připojili, s ním před správcem dvoru předstoupili a zde po dobu jednání setrvali. Stěžovatel Č. R-ovi přikyvoval, ostatní stěžovatelé chovali se sice trpně, neprojevili však ani slovem, že by se s R-ovou řečí nestotožňovali. Dlužno proto o všech stěžovatelích usuzovati, že uznávali R-a za svého mluvčího. Jsouce vedeni týmž úmyslem a nechavše platiti R-ovy výroky i za své výroky, byli s R-em spolupachateli a jeden každý ze stěžovatelů jest trestně práv z celkového vý-

sledku. Tímto výsledkem bylo, že dostavení se stěžovatelů k správci A-ovi vytvářelo se v násilné vpadnutí do dvoru V., předsevzaté za účelem rušení a vyvrcholivší v rušení pokojné držby dvoru. Činnost stěžovatelů zvrhla se v násilnictví. Stačíť s hlediska § 83, prvý případ tr. zák., když více osob s výslovně nebo konkludentními činy projeveným úmyslem, použití po případě násilí, vkročí na cizí půdu za okolností, jež činí odpor proti případně hrozícímu násilí marným, ba snad dokonce nebezpečným. Dostí na tom, že držitel byl postaven před přesilu, jež jest s to a o níž právem musí předpokládati, že by byla dosti mocnou, by odklidila překážky, jež by se snad vyskytly. Nevyhledává se však, by násilí narazilo na překážky a musilo je vskutku překonat. V případě, o který se jedná, dostavilo se ku správci dvora všech pět stěžovatelů, tedy zajisté větší počet lidí, tito lidé vystupovali jako zástupci stávkujícího dělnictva a dali nepochybně na jevo, že čin jejich jest jedním z těch násilnických činů, jež tehda činily celkovou situaci ve státě nebezpečnou. Stěžovatelé dali ústy svého mluvčího způsobem, jemuž nebylo lze nerozuměti, na srozuměnou, že úmysl svůj, t. j. zábor dvoru, provedou i přes případný odpor prostředky jim po ruce jsoucími. Vůči této přemoci cítil se správce dvoru a musil se cítiti bezmocným. Prohlásivše dvůr za zabraný a učinivše na místě různá opáření, týkající se správy dvoru, porušili obžalovaní pokojnou držbu dvoru, t. j. pokojný výkon majitelských a držitelských práv správcem A-em. Nešlo tu tedy — jak v odporu se zjištěným stavem věci míní stížnost Josefa R-a — o pouhé informativní jednání a o předběžné vyjednávání. Násilným osobením si držitelských práv byla pokojná držba dvoru porušena a čin dokonán. V tom, že obžalovaní nevyužili později držitelských práv, jež násilně byli na sebe strhli, nelze spatřovati upuštění od zamýšleného záboru. Tento se byl již stal, jen ovoce ze záboru ušlo stěžovatelům.

Čís. 527.

Jednání věžňovo, jimž umožněn byl spoluvězni útěk z vazby, spadá, splněny-li ostatní podmínky, pod skutkovou podstatu zločinu dle § 217 tr. zák. i tehdy, jednal-li pachatel též v zájmu vlastním.

(Rozh. ze dne 1. září 1921, Kr II 420/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku expositury krajského soudu novojičínského v Mor. Ostravě ze dne 15. dubna 1921, jimž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle § 217 tr. zák. — mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

S hlediska § 281 čís. 9 a) tr. ř. uplatňuje stížnost (poukazujíc k rozhodnutí Vídeňského Nejvyššího soudního dvoru č. 3861), že zločinu dopustí se vězeň, ať už sám také uteče čili nic, jedině tenkrát, když jednání, kterým umožní útěk spoluvězni, jest pro jeho vlastní uniknutí z vazby úplně bezvýznamným a jedině jeho druhu jest na prospěch; dohodnou-li se však spoluvězňové na společném útěku, učiní společně přípravy, k tomu